1876. VIII. évfolyam. 135. szám. Csütörtök, julius 13.

Előfizetési árak:

Helyben és postán küldve:

Egy évre 10 frt — kr. ¼ évre 2 frt 50 kr.
Fél évre 5 „ — „ Egyes szám 10 „

Előfizetési pénz s minden közlemény: **Főpiacz, Vecsey-ház földszint** a szerkesztőségbe bérmentve küldendők.

Előfizethetni helyben:
Telegdi K. Lajos könyvkereskedésében s a szerkesztőségnél. — Egyébütt a postahivatalok utján.

DEBRECZEN.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDÁSZATI HIRLAP.

A debreczen-vidéki „függetlenségi párt“ közlönye.

Megjelen hetenkint ötször: hétfőn, kedden, szerdán, csütörtökön és szombaton.

Hirdetési dij:

Öthasábos petitsorért 5 kr.

Nagyobb terjedelmü, mint szintén több izbeli hirdetések, alku szerint a legolcsóbb árért.

Bélyegdij: minden beigtatásért külön 30 kr.

„Nyilt-tér“-en megjelenő közlemény öthasábos sora 15 kr.

Név- vagy bérmentetlenül beküldött kéziratok nem vétetnek tekintetbe. — Ugyszintén kéziratok sem adatnak vissza.

Ne függjünk a külföldtől.

Elterelni kivánjuk egy kevés időre az olvasó közönség figyelmét a csaták végzetes helyétől, hol már a népek létölő argumentumokkal érvelnek táplált érdekeik mellett; el azon combinátióktól, melyek szerint duló csaták után minő helyzetbe hozhatja egyik-másik hadviselő, vagy hadviselésbe került feleket a kedvező, vagy kedvezőtlen sors!? Ugy is az exigentiák e sybilla könyveiből kevéssel tudhatnánk többet, mint a feltevéseikből kiütődött börze-speculánsok, akár az oraculumok döntvényei, akár az auspex, haruspex*) szent fehérlő, lovak nyeritése, nyihogása, madarak, ludak jövendőlési könyveiből tanulhatnának, megfigyelhetnének.

Hanem minthogy e folyó évvel száz év gördül a többek során és utján a mulandóságba azóta, midőn Smith Ádám világraszóló nemzetgazdasági tanát közrebocsátotta, bár tudományának mi eddig kevés hasznát vehettük is, mindazonáltal emlékének registralását, tana főbb tételeinek felidézését a „Honban“ mi is alkalminak, kegyeletesnek tekintjük.

E nagy férfiu idézett tanában azt az elvet hirdette vala, hogy a be- s kiviteli szabályozások, tilalmak gyári, czéhi sat. kedvezéseknek a természet örök törvényei nem csak ellene mondanak, hanem az efféle intézkedések által azokon erőszak követtetik el, mivel a természet örök törvényei, a társadalmi ékelt helyzet s körülményekhez képest önként kimutatják, megjelölik az utat-módot minden emberi lény előtt, a munkaválasztás, haszonnal foglalkozás és minden tehetségeinek kifejtése felhasználását illetőleg; a szorgalom, takarékosság, társulás, munkamegosztás nagy horderejü következményeire azok vezetés és gyámkodás nélkül önként rájönnek, nemcsak egyedek, hanem nemzetek, országok gazdasági előhaladása is pedig a természet törvényeinek megfigyelése követésére vitetnek vissza és feltételeztetnek attól, ha azok a munkát és ezáltal előhozott javak kicserélését minden népekre nézve szabaddá teszik.

Nem hozták kétségbe e tan alaposságát az idő óta ugy egyesek mint népek s országok, hanem mivel ennek gyakorlatba vétele felett egy nemzetközi essentiális parlament lett volna hivatva az intézkedésre; és mivel a nemzetközi érdek s verseny ennek hangjait egy időre hallatlanná tették, — tehát háttérbe kellett maradnia azon ellenébe állitott szabályelv megett, mit a kormányok elfogattak s folytonosan követtek, miszerint „ne függjünk a külföldtől“ s ekként a nemzet s államok érdeke a világérdek felett előtérbe állittatott.

Ma már államok is vannak, melyek gyakorlatba vétetése mellett buzgólkodnak e száz éves tudománynak; azok nevezetesen, melyek mesterséges szabályozások által érdekeiket mások felett előre vitték, most már a létrán, melyen felemelkedtek, azértis kivánnak felemelkedni, hogy mások utánok ne mehessenek; azok, melyek némely hátramaradott iparágukat nyers termény be- s kivitelüket még is jónak látják védelmezni. A tankönyvek legnagyobb része a jövőt, annak korszellemét vevén tekintetbe, majdnem mind ez irányban müködnek. Az elmélet szép és jó, de a gyakorlat nem oda üt a hova néz, még a közlekedési eszközök nagyszáma daczára sem.

Hazánkban a vámpolitika terén közérzület, közirány nem fejlődhetett ki, mivel a nemzetközi szabályozásnál hatással nem birt, vámszabályzata inkább indirect adózásra, mint gazdaságra irányzott vala a monarchiában; kifele védvámos, benn pedig szabad kereskedelmi tannak kellett hódolnia, mely mellett a házi ipar teréről leszorittatánk, sőt még ezen földmivelő államban a vele karöltve járó gyárak is leolvadtak, elpusztultak. Csoda-e tehát, ha jelen helyzetben önálló vámterület létesitését óhajtja s miként a szabadkereskedési tannak hódoló államok némely hátramaradt iparágukat, azonképen némely előrehaladott iparágait, a tulnyomó verseny ellenében megvédeni ezáltal földmivelésére hatni, a hazában létező s kinálkozó erőket, körülményeket annyira felhasználni kivánja, hogy legalább legközelebbi szükségeit illetőleg ne legyen kénytelen a szomszédoktól függeni akkor, midőn a szomszédok a külföldtől függeni nem óhajtanak; csoda-e ha a fényüzés százfejü hydrájával, mely a család boldogságát molyként emészti, azok belnyugalmát, életfüszerét a keblekből kitépi; nők, férjek, szülék és gyerekeket egymástól tovaragadva erkölcsi sülyedésbe viszi, védegylet létesitése által is megküzdeni törekszik; csoda-e ha Smith elméletén magát tultenni s a gyakorlatra hallgatni kénytelen.

Lemondás és áldozat mindig minden időben jó következményeket hozott, kivált azok példaadása után, kik a szász gyapju, khinai selyemharisnya, kordován czipő, ceyloni gyöngyfüzér, spanyol legyező, párisi szoknya, mahagoni asztal, meisseni porczellán tál, törökországi fige, malagai mazsolaszőllő, ujyorki alma, jamaikai gyömbér, egyiptomi gránátalma, lisszaboni narancs, mokka kávé, khinai thea, sziami czukor sat. élvezetéről hazai czélok előmozditása kedvéért lemondani hajlandók és azon elvre feléreznek, hogy ne függjünk a külföldtől.

Pr.

*) Haruspex (a barom belének megfigyelése után jövendölő.)

— **A pénzügyminiszter** reformot hozott be az adóügybe. Ezentul ugyan is az elemi csapások által okozott karok fölülvizsgálat és megállapitás végett a pénzügyi igazgatóságok által a kataszteri közegekhez fognak áttétetni, — ezen intézkedés főleg azért helyes, mert ez utóbbi közegek, mint melyek általában a földmivelési viszonyokkal foglalkoznak, leginkább hivatvák az ama téren előforduló esélyeket megitélni.

— **Andrássy visszalépésének** nehány nap előtt elterjedt hirére a berlini „Nat. Ztg.“ ezeket jegyzi meg: A Bécsből elterjesztett hir Andrássy esetleges visszalépéséről itteni diplomatiai körökben a legcsekélyebb hitelre se talál. A bécsi oroszellenes párt igen otromba fogásának tartják azt, s nem értik, miként keletkezhetett épen akkor, midőn gr. Andrássy a két császár összejövetelében politikájának ujabb diadalát ünnepli. A már Bécsből is kö-zölt dementi-t minden tekintetben megerősitik. Andrássy bukása egyértelmü volna a hármas császárszövetség felbomlásával, a melynek fentartása Ausztriának legfőbb érdekében áll.

— **Széll pénzügyér** egyelőre ismét befejezi az osztrák kormanynyal a bankkérdésben folytatott bécsi értekezletét. A mi az alkudozás eredményét illeti, azt jelentik, hogy kilátás van rá, hogy a két miniszter a bankkérdésben ezuttal teljes egyetértésre fog jutni, és hogy a banktörvényjavaslat, a bank alapszabályainak javaslata megállapittatnak. A két miniszter a 80 millió bankadósságra nézve is, magukra nézve kötelező egyezségre fog lépni. Ellenben az uj fogyasztási adó-törvényjavaslatok, melyek nagyszámu adat összeállitását követelik, aligha fognak most befejeztetni. E javaslatok csak őszszel terjesztetnek a két törvényhozás elé.

A szőllőtőke az egész világon.

Azon váratlan elemi nagy csapás — mely a tavasz legszebb havában t. i. május 20—21-kén Magyarország szőlleinek legnagyobb részét érte, s fagy (dér) által már a csirázó termést — az egész bokrot vesszeivel együtt tökéletesen tönkre tette, — különösen a szőllősgazdákra oly leverőleg hatott — miszerint a szenvedett kiszámithatatlan kár miatt alig tudván kiocsudni határozatlanul kérdezték egymást: mit csináljunk? metszessünk-e vagy nem? tehát a thesis ez: „ujfent metszeni, vagy nem“ melyet alantabb habár csak röviden is de érvekkel gondolattanilag, természettanilag fogok szellőztetni.

A szőllőtőke a legnemesebb s legértékesebb minden cultur növények között, mert a bor ép ugy, mint a szerelem minden költők lantjai altal megénekeltetik, de még soha sem végleg. Honnan kapta az ős időben Noah — ki legelső vinczellérnek tartatik a szőllőveszőt — azt bizton meghatározni nem lehet, de mégis a buvárok azt állitják, hogy a szőllőtőke valódi hazája — Közép Ázsia (Arminia, Perzsia, s Assiria.)

Görögországban a szőllőtermelést már a trójai háboru előtt kellett ösmerni, mert Hómer szerint a Trója előtti leventéknek egész hajó rakmányokkal küldetett a bor. A phöniciaiak Európába hozták be a szőllőtőkét, Kréta, Naxos s Chiosba, a hol gyarmatokat telepitettek le. A chiosi bor még mai nap is hires. A rómaiak valószinüleg a görögöktől tanulták a bortermelést.

Frankhonban körülbelől 600 évvel ezelőtt két görög — kik a mai „Marsielle“ város alapját megveték — a szőlőtermelést kezdették.

Pannoniában — a mai Magyarhonban — is Probus császár sok hegyeket szőllőveszszőkkel beültetett, s nemsokára azután a pannoni bor Rómában igen kedveltetett s minden többi fölött nagyobb becsben tartatott, mint még ma is a tokai a legfelségesebb s legtüzesebb, kellemes bouqueval, zamattal biró borok egyike.

A németek a rómaiak által ösmerkedtek meg a borral, a midőn a római katonák zsákmányoló hadbarangolásaikon szőllőveszszőket hoztak magukkal s azokat elplántálták.

Lajos a német Kheingauban az első szőllőhegyet s pinczét alapitotta; 842-ben Bingenben és annak környékén még szőllő töke sem volt plántálva. 1074-ben az első Küdesheimi s a 12-dik században a legelső Johannisbergi — s Steinbergi bor szüreteltetett. — Mig folytonosan fokonként Német s Frankhonban a szőllőtermelés nagyobb s nagyobb mérvet öltött, ugyanakkor kevesbedett azon országokban — melynek lakói a Mohamad tanait felvették, mert a Koran hiveinek a borélvezet szigoruan megtiltatott vala. Görögonban, me lső Ázsiában s Áfrikábn a hegyi szőllők kiirtattak. Angliában a hol a római korban szőllő termeltetett, mostan csakis növény hőházakban találtatik.

Európában a bortermelő orszagok közül Franciahon fölényen áll; a burgundi, bordeauxi s champagnei borok világhiresek, Frankhonból körülbelül évenként 600—700 miliom frankig érő borok exportáltatnak; a legnemesebb s legjobb német bor a Rhenusi, mely már századok előtt is hires volt, a Johanisbergi, Rüdesheimi, Markobbrunni, Asmannshäusi s a többi világhirüek.

Az Ausztria-Magyarbirodalomban a legkitünőbb a magyar, a hol minden megyében, kivévén hetet, bor termeltetik; mint legkitünőbb borok állanak első sorban a magyaráti, egri, tokaji, badacsonyi, budai, sashegyi, neszmélyi, ménesi ruszti, s legujabb időkben az érmelléki — különösen: a kágyai s diószegi borok. Erdélyben s Horvátslavon országban szintén finom borok termesztetnek.

Olaszhon kevés bort termel, melyek közül csekély tartama miatt csak igen kevés kivitetik, igen ösmerős a lacrimae christi, mely a Vezuv alján terem a vino vergino (szüzbor) a vino greco di Somma a monte Pulciano, s az albanbor.

Helvétia termel közönséges fehér borokat a Veltlin-völgyben, a Tessiszon, Walliser- s Waadtlandban. Spanyolország szolgáltatja a Xerest, a malagát s más nemes fajokat. — Portugal pedig a portbort. Göröghonban — mely az őskorban bortermelése miatt hires volt, jelenleg egészen tönkre ment; az ottan nyert borok roszak, — ellenben nagy mennyiségü rozinák, mazsolák készittetnek s a világkereskedelembe szállittatnak.

Ázsiában a mohamedánok uralkodása miatt a bortermelés csak kevésbé terjeszkedett. Emlitésre méltó a perzsiai bortermelés, mely nehány hires bort, mint a Schirast, a Schirwanit s Ispahanit mutat fel.

Áfrikában kiváltképen a keleti s északi részekben termeltetik; a Cap vagy Constantin bor hires, . . . s azt állithatom, miszerint ott létemkor — soha jobb s olcsóbb bort nem ittunk, mert egy régi itcze bor mind champagnei üvegekben lepecsételve 6—10 penng, azaz: 24—40 kr. üvegestül, kiválólag a Simonstowni weinvaultsokban ittuk azt, hasonlit a cherryhez, s jelenleg mert a vámtariff egy gallonért (4 itczeért) nem 2½ shilling már, hanem leszállittatott 1 shillingre (50 kr.) több mint 200,000 üveggel vitetik ki, a hajókra s Angliába különösen. A „Cap of good hope“ (jó reményü fokon) van egy falu, mely Weinbergnek neveztetik, s a hol a letepedett németek kitünő bort termelnek, s oly annyira gazdagodnak, hogy ezen falu vaspályával borüzlete miatt Captownal, azaz: a fővárossal összeköttetett. Az afrikai Madeira, Teneriffa, s Canári szigeteken, a hol a kitünő Madeira, s Canarienseket nyeretik, az ötvenes években majd csaknem minden szőllőhegy a fürtgomba által tönkre tétetett oly annyira, miszerint alig lehet már Madeirát kapni. Csak 1864. óta termeltetik ugyanott megint egy kevésben.

Amerikában is az utolsó évtizedekben a bortermelés nagyszerü haladást tett; Louisiana, California s Mexicó Északamerikában a fobb országok, s azért a magyar kivándorlóknak — kik többnyire borászok — Louisiánát letelepedési helyül ajánlanám. Californiában különösen a szőllőtőkének jó kelete van, ugy, hogy ezen államban több nagyszerü champagnei gyárak léteznek, melyek a legfinobbak pezsgők nagy mennyiségét Ottagoba, Auklandbe, Honoluluba s Ausztráliába exportálják, a hol szerencsém volt azok jóságáról személyesen tapasztalatokat szerezni. Dél-Amerikában, Chili, Peru, s Buenos-Ayresben csekély mennyiségü bor termesztetik, s csak saját országukban ivatik.

Ausztráliában különösen Jucenslandben s Uj-Dél-Walesben is termeltetik bor és Ulladullában 1868-ban ott létemkor egy 19 fontos fürt csodakép volt kiállitva . . . az ausztráliaiak nem igen kedvelik, mert gyöngék s olcsók! hanem különösen a hajókon használják jelenleg.

(Folyt. köv.)

Dr. K . . . . József.

— ***A magyar fővárosból.*** **Beck** pénzügyőr biztos 20,000 drb. külföldi csempészett szivart foglalt le. **Egy 20—22 éves** nő a Dunába ugrott, de nehány matrócz kifogta. A szerencsétlen kórházba szállittatott. **A kertész-utcza** 17. sz. házba tolvajok törtek be, mielőtt azonban sikerült volna valamit ellopniok neszt halván, megugrottak. **Egy kocsis** sulyosan terhelt kocsijáról leesett, a kerék mellén keresztül ment. Azonnal meghalt. **A nemzeti szinház** felesleges diszletei e hó 14-én árvereztetnek el. **A lóvonatu** vaspálya két kocsija összeütközött; csakis a kocsik szenvedtek kárt. **A Károly-kaszárnya** udvarán egy tébolyodottat fogtak el s vitték kórházba. **„Csaba tragédiája“** czimü drámai költemény jelent meg Tettey Nándornál. Irója nincs megnevezve **Sayssi Amadée** franczia irodalmi tanár, ki a nyarat gr. Zichy Gézánál tölti, anthologiát készit Petőfy, Arany, Szász müveiből. A forditás már készen van s közelebb küldi el Párisba kinyomtatás végett. **Schmidt Bernát** cs. k. kapitány a Sz.-Györgytéren hirtelen összerogyott s meghalt. **A budapesti** központi távirdaállomásnál jun. hóban feladatott 32,232 db., érkezett 32,289 sürgöny. Az áttávirt sürgönyök száma 76,702 db. Összesen 142,313 db. Ezekből befolyt 21,499 frt 60 kr.

Török-Szerb háboru.

Csernajeff határozott veszteséget szenvedett. Csernajeffet a török csapatok mindinkább körülkeritették. A török főhaderőnek Koziak és Szucevonál szilárd állása volt. A mikolaji és piroti magaslatokról, melyeket a törökök birtak; uralni lehetett a helyzetet. Csernajeff menekülni akarván kedvezőtlen helyzetéből az Ak Palankától keletre eső Tonor irányában visszavonulást kisérlett meg, de sikertelenül. Azonközben a török sereg Sofiából erősbitéseket nyert s valamennyi magaslatot megszállott, Csernajeff ekkor Pirot ellen támadást intézett, de hadtestét a törökök csaknem teljesen tönkretették. A nisi és widdini csapatok keresztüzbe fogták a szerbeket. Csernajeff rendezetlen futásban igyekezett elérni a szerb határt Guljannál. De az itt állomásozó törökcsapatok heves tüzelés után visszaverték. A szerb sereg egy kis részének sikerült csak a határt elérni. Az itt megvert szerb hadtest többé nem képes aktióra.

A porta, mint Szerbia főura kijelenti, hogy az Obrenovics uralkodó házát trónvesztettnek nyilvánitja s felhivja az alattvalókat, hogy a detronizált fejedelem helyébe mást válaszszanak.

A Montenegró ellen müködő rendes töröksereg részére Dervis pasa, az önkéntesek és basi-buzukok vezére Cserherz Abdi pasa, — ki már részt vett egy montenegrói háboruban — lett.

Alimpics a Drimánái ujabb vereséget szenvedett. Stratimerovics 6000 szerbbel 4000 törököt Glavánál megtámadott, de 3000 halott veszteség után a szerbek gyalázatosan, 10 ágyu hátrahagyásával megfutottak. A törökök itt kizárólag kartácslövedékeket használtak, melyek óriás pusztitásokat tettek a szerbek soraiban.

— ***Vidéki hirek.*** **A udvarhelyszéki** Farkaslakán azzal bolonditják a népet, hogy a plebánushoz mennyei levél érkezett a felhőből. **Karloviczon** egy motenegrói menekült gazdáját, ki neki szallást adott, meggyilkolta 600 frt elrabolt összeggel megugrott. — A gyilkost Báziáson elfogták. **A dobriczai** községjegyző meggyilkolásáért Berrischew ny. őrnagyot befogták, mint kire nagy gyanu nehezül. **Oláhpatakon** egy zsiváy banda garázdálkodik. **Szomoru hir!** Temesmegye északkeleti legjobb termésü vidékein a buza megsemmisült. Oka, hogy a különben is rozsdás buzára köd esett. **A kőröspataki** plebánus pipájával szobájában oly szerencsétlenül esett el, hogy pipaszára koponyájába furódott mimiatt nehány percz mulva meghalt. **Gr. Pállffy** őrnagy N.-Váradon egy gyakorlat alkalmaval lóváról lebukott s sulyosan megsebesült. **Reldvàn** egy Juhász András nevü földmives felakasztotta magat. **Makrassy László** kecskeméti kir. ügyész bünügyi muzeumot állitott a kecskeméti bünténvek jeleiből. **Eszterházán** Solymosi László földbirtokost ismeretlen tettesek kirabolták.

A „DEBRECZEN“ tárczája.

Margit.

Regény egy kötetben.

Irta:

Telmann Konrád.

(Folytatás.)

— Mit cselekszik ön Margit? kérdezé. És hallhatólag lélegzett fel.

— Ön az? Azt hittem már rég nyugalomra tért és álmodozik — tehát még ébren van? Bocsánatot kell kérnem, hogy az előbb félbehagytam, de nem tudtam tovább játszani, igazán nem ment sehogysem. Hiszen megmondtam egészen szeszélyemtől függök, miért óhajtá, hogy játszam.

Ezt szórakozott, csaknem fáradt hangon mondá, de minden árnyéka nélkül a dacznak, mely nála oly szokásos volt.

— És mit csinál ön itt éjjel mint a tó hableánya?

— Mozgást kellett keresnem, el kellett fáradnom, mielőtt nyugodni megyek. Vágyam jött egy kicsit evezni, hisz oly rég nem tettem már ezt. Jól esik az erőt kissé megpróbálni. De ön bizonyosan haragszik, hisz oly nőietlen a mit tettem.

— Én nem a közönséges mértékkel mérem azt, mondá komolyan.

— De ön neheztel reám, érzem szólt közbe, evezni, lovagolni, szivarozni, ezek azon női erények, miket bennem ösmerni tanult. — De már éj van, menjünk.

Darabig hallgatva mentek egymás mellett. Siegfried különösen érezte magát, mintegy álmában ment tovább. Az udvaron Pétert találták, ki figyelmesen nézte a felhők menését. Bámulva nézett rájuk és kedvetlenül rázta szürke fejét.

Margit Kastor után kérdezősködött

— Az eb benn van, mondá mérgesen.

Margit kezet nyujtott Siegfriednek.

— Jó éjt, mondá futólag.

Amaz egy perczig szorosan tartá kezet.

— Ki hinné ezen kis kézről, hogy oly erővel hajtja az evezőt, és oly borzasztóan bánik az ostorral? mondá mosolygva.

„És tartja a szivart“ kiáltá Margit már az ajtó előtt. Jó éjt.

Siegfried gondolatba merülve nézett utána, meg változottnak tünt fel előtte, de még sem tudott vele tisztába lenni. Önmagát kezdte gunyolni? Ez is csak izgatott hangulatának kifolyása volt?

— Mért oly kedvetlen Péter? kérdé az öreget.

Péter vállat vont.

— Őszinte legyek?

— Az magától értetődik.

— Ön miatt Siegfried ur.

Siegfried nevetett.

— És mivel érdemeltem meg az én tanitóm haragját?

— Szánom önt Siegfried. Gunyolódjék csak, de az ugy van.

— De mi történt hát az istenért? Mondjad hát! Micsoda veszély fenyegeti fejemet. Pedig e pillanatban csodálatos módon igen vig hangulatban vagyok.

Péter fejét csóválta.

— Épen ez az. Már az első percz óta féltem. Mindenkivel ugy tesz, miért nem önnel is? Én reám ugy sem fog ön hallgatni, ily állapotban nem hallgatnak senkire, legkevésbbé egy ősz fejü vén szolgára a ki pedig szivében a legnagyobb hüséget őrzi urasága iránt.

Kedélyes kék szeme telve volt könynyel. Siegfried mind két kezét vállára tette, és mosolygva nézett reá.

— Hát mi ez Péter? Talányokban beszélsz, szólj nyiltan és én igérem, hogy meghallgatlak.

Péter rázta fejét.

— Ne higyje Siegfried ur. Most már késő. Ön is beleszeretett a gróf kisasszonyba, mint a többiek mindnyájan, és önt épen ugy fogja orránál fogva vezetni, mint a többieket. Édes istenem, akkor Warsowban maradása sem fog sokáig tartani.

Siegfried gondolkodóvá lett, és azután önkéntelenül felnevetett.

— De Péter, honnan tudod mindezen ujságokat, melyek előttem is rejtve vannnak? Hiszen ez borzasztó!

— Csak nevessen ön Siegfried ur, azzal mégsem lesz másképen. Hogy honnan tudom? Én édes istenem, mintha bizony öreg szemeimet én is zárva tartanám, s mintha az először történnék! Fejemre esküszöm önnek, Siegfried ur, ön a grófnéba szerelmes. Édes kedves uram, vigyázzon magára, ne folytassa tovább, mert különben nem fog jól végződni. Midőn az imént a házból kirohant, ön nem látott engem. „Ez a grófnét keresi“ gondolám, mert a grófnét nem sokkal azelőtt onnan láttam kijönni. És ime, ön vele együtt jött vissza, — nos én tudok mindent, s ettől már régen tartottam. Mindenkivel ezt cselekszi a grófnő, s nem lehet ellene állani.

Siegfried önkénytelenül mosolygott az öregnek aggodalmán.

— Hagyd abba Péter, — mondá az öregnek nyujtva kezét, én nem tudok rajongani, sem sóhajtani mint egy szerelmes. Ne háborgassa ez éjjeli nyugalmad. Hallod Péter? Jó éjt, öreg!

Gondolkodva haladt fel a lépcsőzeten, és e gondolataival állott meg szobája közepén. Valjon igaza volna-e valóban az öregnek? Avagy élesebben látna, mint ő? Nem, ezerszer nem! A grófnő nem fogta meg őt varázs hálójával, ez a Brunhild! hiszen ő nem feküdt lábainál, mint az ifjonczok itt a szomszédból. Nyugtalanul járkált fel, s alá. Mi történt velem hirtelen, gondolá. Én előtte állottam, mint a tanitó a pajkos gyermek előtt, melyet nem hoszu erkölcs predikácziói, hanem nyugodt komolysága által akar rendreutasitani. És most én volnék az iskolás gyerek, s ő általa engedném magam tanittatni? Soha! Igaz, egy leirhatlan inger vonz hozzá, mert ő más, egészen más a többi nőknél, de szeretni? Ekkor nevetni kezdett. Ez amazont szeretni? És hogy ha majd én, mint amaz ifju, előtte térdre borulok, s igy kiáltok fel: „Aszszonyom, én szeretem önt!“ Mi volna ennek a következése? Ő kinevetne engem, a minthogy meg is érdemleném, és én? magam is vele nevetnék ez ostobaságon. Siegfried, Siegfried! Azt hiszem, hogy uton vagy, egy ostoba tettet elkövetni!

(Folyt. köv.)

Külföld.

— **Egyesült államok.** A Sioux-indiánok a „Black Hills“ vidéken néhány héttel ezelőtt véres kegyetlenségeket követtek el a fehérek ellen. Büntetésökre Crook és Gibbon tábornokok hasztalan kísérleteket tettek. Custer tábornok lovasezred parancsnoka jun. 25-én megtámadta 2500 indiánnak a Little Horn melletti táborát öt századdal, mig Reno őrnagy négy századdal mint utóhaddal hátrább maradt. Custer csapata igen szerencsétlenül járt. Custer két testvére, sógora, unokaöccse, — 17 tiszt és 315 katona elesett. Reno őrnagyot bekeritették az indiánok és 31 emberét megsebesitették, de Gibbon tábornok közeledte folytán megiramodtak s elvive az elesettek fegyvereit miután iszonyuan megcsonkitották a hullakat elmenekültek. Custer, kinek csapata a Terry tábornok alatti hadseregnek csak egy részét képezte, felsőbb parancs nélkül kezdte gyászos kimenetelü támadását. Az eset nagy feltünést okozott az Egyesült-Államokban. Nagy haderőt fognak kiállitani a Sioux-törzs ellen s Scheridan tábornok a fővezérlettel megbizatott.

UJDONSÁGOK.

* **Ma délelőtt** tartatott meg a városháza nagy tanácstermében az árverelés a nagyerdei fürdő helyiség és a szentanna utczai bárány-csapszék felett, melyet ezelőtt Feke István birt. A csapszeket most Áron Miksa ur bérelte ki, 1500 forinton, tehat 500 frttal többért, mint mennyit eddig bérlője azért fizetett. Ellenben a nagyerdei fürdőhelyiség árverelők hiányában el nem kelvén, arra ujabbi árverés fog kitüzetni.

* **Felhivás** a községi és körjegyzők országos gyülekezete tárgyában. A kör- és községi jegyzők országos gyülekezet ügyében f. é. junius 15-én Budapesten alakult előkészitő bizottság határozata alapján van szerencsénk t. ügybarátainkat értesiteni, hogy az érintett országos gyülekezet megtartásának határnapjául f. évi augusztus 21-ike tüzetett ki Budapestre d. e. 9 órára a megyeház nagy termébe, melynek netalán más czélu elfoglaltatása esetén az előkészitő bizottság más alkalmas helyiségről fog gondoskodni. Az országos gyülekezet tanácskozási tárgyaiul az előkészitő bizottság a következő tárgysorozatot alapitotta meg: 1) a községi törvényen alapuló jegyzői nyugdijintézeteknek életbeléptetése s illetve a törvény végrehajtásának szorgalmazása iránt kérvényezés a nmlt. ministeriumhoz. (Előadó Kiss János dunakeszi jegyző.) 2) A körjegyzői állás biztositása a községek önkéntes csoportositása ellen. (Előadó Mészáros Károly t. megyei főjegyző.) 3) Országos egylet alakitása iránti inditvány. (Előadó Dobozi István maglódi jegyző.) Bejelentések ezen országos gyülekezetben való részvételre aug. 19-ig a „Község Lapja“ szerkesztőségéhez intézendők, azon tull pedig a beiratkozás a váczi-utczai „Nemzeti szálloda“ egyik e czélra kibérlett helyiségében történhetik. Beiratási dij 1 frt, mely a költségek fedezésére fordittatik, miről a beiró választmány rendes számadást vezetend. Kelt Budapesten, 1876. julius 10-én. Dobozi István, bizottsági jegyző. D. Mészáros Károly, bizottsági elnök.

* **A Philadelphiába** utazni akarók számára Mándy Peter következő költségvetési programmot közöl egyik helybeli lapban: Pesttől Hamburgig menet, jövet 64 frt, fedél alatt Zwischen Deck New-Yorkig menet, jövet 130 frt, New-Yorktól Philadelphiában menet-jövet 12 frt, ellátási dij szobával 20 napra 42 frt, tolmács, vezetés és sürgönyözés 35 frt, Összesen 283 frt. Az indulás lesz Pestről julius 18-án. Találkozás Pesten országut, Szabady kávéházban. Ha sokan lesznek, segédtolmács Bárány Nándor leend.

* **Egy leányt találtak** a napokban a Józsa alatt. Mintegy tizenegy éves lehet, Leska Zsuzsinak nevezi magát, de hogy hová való, azt megmondani nem volt képes ma a kapitányi hivatal előtt. Sülei elhaltak s nár árván került egy tót asszonyhoz, a ki, midőn a leány a Józsa alatt elaludott, ott hagyta magára. Most már a kapitányi hivatal köröztetni fogja országosan, hogy illetőségi helyét kitudhassa.

* **Megjelent** s szerkesztőségünkhöz beküldetett „A budapesti kereskedelmi akadémia évi jelentése az 1876. tanév végén“ a következő tartalommal. Jelentés a halandósági táblák kiszámitása érdekében a statistika részéről teljesitendő követelmények iránt. Lewin Jakab igazgatótól. Az iskolai takarékpénztár és a paedagogia. Irta Lewin J. igazg. Iskolai tudósitások. Az igazgatón kivül tanitott 20 tanár. Az intézet története is elő van benne adva, a tanárok irodalmi munkássága szintén. Az intézetnek 343 növendéke volt, kik közzül 240 zsidó; 72 cath. 18 luth. 9 ref. 4 grkel. Nemzetiség szerint hazánkból 335. Ausztriából 6. Külföldről 2 tanuló volt.

* **A gyümölcsfákat** legujabban egy eddig még ismeretlen féreg alaku sárga hernyó faj pusztitja, több panaszt vettünk eziránt, több kertgezdától, s valóban csapásnak lehet nevezni ezt, amennyiben ez apró hernyók annyira ellepik a fákat, hogy a mit a fagy meghagyott, azt e veszélyes állatok pusztitják el.

* **Gyászjelentés.** Konrád János és neje Lux Amalia megszomorodott szivvel jelentik, hogy kedves gyermekük Konrád Gottfried 8 hónapos korában tüdőlobban két napi betegeskedés folytán ma reggel 5 órakor jobblétre szenderült. Az elhunytnak temetése folyó hó 14 dikén délután három órakor fog végbemenni, s hült tetemei a nagyujutcza 1702-dik számu saját háznál végbemenendő gyászszertartás után a czegléd utczai temetőben fognak örök nyugalomra tétetni. — Mely végtisztességtételre rokonainkat, barátainkat s ismerőseinket ezennel meghivjuk. Debreczen, 1876. julius 13. Konrád János és neje — Lux Amália.

* **Egy férfiu,** kinek 3 felesége van. Schapira Samu csáktornyai kántor nemcsak azért nevezetes ember, hogy Rubinzon néven is nevezi magát, meg hogy kántor és sachter egy személyben, hanem arról, hogy istenadta egyetlen életében háromszor házasodott, egy feleségétől se vált el s egyiknek sem szólt arról, hogy rajtakivül másik is van neki. — Történt pedig ilyképen: A sachter ur oroszországi származásu ezelőtt 11 évvel Danzigban Teifensilber Cecíliával házasságra lépett, a melytől négy gyermeke volt. Négy-öt évi borzasztóan boldog házassága után, állitólag többrendü csalás elkövetése miatt egy szép napon Danzigból nyom nélkül eltünt, mióta neje 3 gyermekével (a negyedik időközben meghalt) a legnagyobb nyomorban élősködik elaggott 75 éves atyjánál Danzigban, nem tudva férjének hollétét. — Schapira ur ezen idő alatt — Európának különböző városaiban szerepelt, hol mint kántor, hol mint schachter s igy tovább. Többi között Temesvárott is megfordult, második nejével. Ettől állitólag törvényesen elvált. Folyó évi február havában már mint csáktornyai izraelita kántor Heinrich Karolinával lépett házasságra. — Schapira Samu urat azonban egy Danzigban élő ismerőse, kivel levelezésben állott, eláruita s harmadik ipa, Heinrich Jakab a csáktornyai kir. járásbirósságnál feljelentette, mely vádlottat azonnal elfogatta. Ezért nem házasodott meg negyedszer!

* **A hivatalos lap** tegnapi száma közli az ujjonan felállitott kir. adófelügyelők szék helyének, valamint az egyes kir. adófelügyelők müködési köréhez tartozó törvényhatóságoknak jegyékét, — melyszerint a debreczeni pénzügyi igazgatósághoz tartoznak: a debreczeni adófelügyelő, a debreczeni s.h.-böszörményi hivatalokkal. A nyiregyházi adófelügyelő a nyiregyházi, kisvárdai és nagykállói adóhivatalokkal. A nagyváradi adófelügyelő, a nagyváradi, belényesi, élesdi, tenkei, margittai és székelyhidi adóhivatalokkal.

* **Csak lapunk tegnapelőtti** számában emlitettük, hogy mióta a nemzeti szinház szünetel azóta Temesvárinak jobban megy, — de fájdalommal olvassuk egy fővárosi lapban, a B. N.-ben, hogy a közönség azt nem látogatja, sőt a sajtó is — pár lap kivételével alig emlékszik róla, pedig a válogatott repertoir, az összevágó játék megérdemlené a köteles pártolást. A nevezett lap Abonyiékat, Siposnét, Szatmányt, Takácsot stb. kitünő szinészeknek ismeri el. A magyar sajtó még közönettel tartozik Temesvárinak, hogy a legnémetebb fészekben a nemzeti nyelvnek templomot emelt s a magyarosodásnak a legczélravezetőbb eszközét a szinmüvészetet plántálta egy ilyen helyre.

* **Husárak:** 1876. évi jul. 12 től 19 ig megállapitva s azoknak kigrmm. szerinti árui bejelentve a következők: 38 kr mészáros társ. székében h. u. 1553. sz. a. 40 kr Rácz György várad u. 2121. sz. a. és czegl. u. 2599. sz. a. Nagy Mihály cs. u. 794 sz. Gyarmati István mester u. 1378 sz. a. és varga u. 2238. sz. a. Rácz Gábor sas u. 15. sz. a. és csapó u. 295 sz. a. Magyar Gábor n. péterfián id. Erdélyi János mikl. u. 2077 sz. a. ifj. Erdélyi János cs. u. 325. sz. a. 42 kr. Szilágyi Gábor szt. anna u. székében. Minden többi mészárszékekben pedig 44 kr.

* **Vásárbirói hivatal árjegyzéke.** Debreczen, 1876-dik évi julius hó 11-dikén. 1 hekt. buza 6.02—7.48 krajczár, 1 hekt. kétszeres 5.70—6.02 krajczár, 1 hekt. rozs 5.21—5.37 krajczár, 1 hekt. árpa 2.61—2.77 kr, 1 h. zab 3.26—3.42 kr, 1 h. tengeri 3.74—90 kr, 1 h. köles 3.74—4.06 kr, 1 h. kása 7.32 kr, 1 zsák burgonya uj 3.80 kr. 100 kilogr. szalonna 68, 69, 70, frt, 100 kilogr. háj 68, 69, 70, frt.

LEGUJABB.

— **Visegrád,** jul. 12. Egy háromezerfőnyi szerb sereg, mely megtámadta a visegradi sánczokat, teljesen megveretett és tetemes veszteségekkel megfutamittatott.

— **Novi-Bazár,** jul. 13. A szerbek tegnap megtámadták Eszki-Klisze török erődöt, véres vereséget szenvedtek és csak az éj beállta mentė meg a szerbeket, kik 4000-en voltak, a teljes megsemmisittetéstől.

— **Ragusa,** julius 12. Nikita fejedelem hadtestével Mostár felé vonul.

— **Zágráb,** julius 12. Több mint 300 zágrábbi tanuló csatlakozott volna Alimpics önkéntes csapatához.

— **Bécs,** jul. 12. A „Presse“ azon hirének kiegészitéseül, miszerint a klecki kikötő a reichstadti megállapodások következtében a törökök elől elzáratik, jelenthetem, hogy ugyanez fog, ugyanazon megállapodások értelmében Suttorinával s a cattarói kikötővel is történni a szerbek és montenegróiak elől.

Felelős szerkesztő:
TISZAI DÁNIEL.

Nyilt-tér.

Mezei gazdáknak.

Vizhatlan ponyvák kazalok, gépek, szekerek stb. befödésére tetszés szerinti nagyságban elösmert legjobb minőségben jutányos áron kaphatók.

Nagy és társa
üzletében
Budapest V, bálványutcza 2. sz.
264 1—3

HIRDETESEK.

ZISCHKA J.
finom szerszám
és
mérleg-készitő,

BUDAPEST
III. Szondy-utcza
3. sz. alatt.

Van szerencsém ezennel a. n. é. közönségnek tudomására jutattni, hogy üzletemben mindennemü **gabonaminőségü-, tized-, kosár- és függő-mérlegek;** továbbá mindennemü **gabona-** és **repcze-szóró,** 3 és 4 osztályu **ólmoz-nyomó ólmozöntvénygépek;** mindennemü **betük** és **számok,** melyek különféle szerszámokra égettetnek, vagy ütettnek, végre mindenféle javitások **segédgépeknél** készitettnek.

Készitményeim kitünőségéről tanuskodik, hogy én számos évekig a **pesti hengermalom** részére ezen munkákat készitettem, továbbá hogy a **pesti gabona-tőzsde** számára is a 2 szabályszerümérleget készitettem, szinte olyanokat **a győri-, bajai-** stb. gabna tőzsde részére.

Rendelések gyorsan és a legjobban eszközöltetnek. 218 4—?

Árjegyzék bérmentve ingyen.

Borsányi Viktor
gazdasági gépész
Debreczenben n.-váradutcza 2203.

Ajánlja saját készitményü s legczélszerübb szerkezetü tengeri morzsolóit, Stróbel és Backer-féle szelelő rostáit, — többféle ekéit, boronáit s egyéb gazdasági gépeit.

Készit mészárosok s szappanosok használatára rudas vagy kosaras uj mérlegeket, és mindenféle régibb mérlegek törvényszerü átalakitását, javitását és meghitelesittetését eszközli.

Elvállal gépészi szakba vágó mindenféle munkákat, gép és kazán javitásokat a legjutányosabb áron.

50 15—25

Főnyeremény 450,000 állami márk.	Szerencse **ajánlat!**	A nyeremények felelős az állam

Meghivás a Hamburg város által rendezett sorsjátékra, mely alkalommal

8 millió és 690,000 állami márk

fog biztos nyeremények ül

kisorsoltatni.

A nyeremények e felette előnyös pénz-sorsolásnál, melyre csak 84,5000 sorsjegy adatik ki, a következők: Egy nyeremény 450,000 állami márk. 300,000; 150,000; 80,000, 60,000; 2-szer 40,000; 36,000; 8-szor. 30,000; 24,000; és 20,000; 12-szer 18,000; 15,000; 19-szer 12,000, és 10,000; 4-tzer 8000 és 6000; 69-szer 5000 és 5000; 263-szor 3000 és 2000; 463-szor 15000, 14000, 12000 és 1000; 1648 szor 6000 és 3000; 160-szor 240, 200 és 180; 28, 150-szer 142, 2675-ször 140 és 122, 9750-szer, 94, 80 66, és 38 mk. melyek nehány hó alatt 6 sorozatban bizonyosan kihuzatnak.

Az első nyereményhuzás hivatalosan ez év

julius 20—21-ikére

lett kitüzve, ehez sorsjegy kapható és pedig:
1 egész eredeti sorsjegy csak 9 frt. — kr.
1 fél „ „ „ 4 frt. 50 kr.
1 negyed „ „ „ 2 frt. 25 kr.
és ezen az államtól biztositott sorsjegyek (nem betiltott igérvények) a pénzek bérmentes beküldése vagy utalványozása után általunk a legtávolabb helyre is eszközöltetnek. — Mindenki, ki nálam ezen sorsjegyekből vesz, kap egy játék tervet ingyen épen ugy a rendes hivatalos huzási lajstromok is kéretlenül elküldetnek. A nyeremény kifizetése és azok szét küldése általam pontosan s titoktartás mellett eszközöltetnek. A rendeléseket a pénzzel vagy ajánlott levélben vagy pedig posta utalványnyal legczélszerübb küldeni.

Azért bizalommal forduljanak megrendeléseikkel

idősb Heckscher Sámuel
bank- és váltó-üzletéhez Hamburgban.
260 2—3

Birtokeladás.

A kólyi határon a szőllőhegyre felnyuló kies helyen fekvő épületekkel gazdagon felszerelt 60 = hatvan hold föld (Kovács Józsi-féle) tagbirtok minden órán örök áron eladó vagy bérbe vehető.

Feltételek megtudása és szerződés megkötés végett fordulhatni a tulajdonos Reisz Dávidhoz Debreczenben, vagy Balog Lajos ügyvéd urhoz Székelyhidon.

247 8—13

12
évi siker minden kétség fölé helyezé miszerint
THEDO tanár
szakál-hagymája
a legjobb és legbiztosb szer a szép szakállnövés elérésére.

Számtalanok, a legmagasabb állásu férfiak között is, szép szakálukat csupán ezen szernek köszönhetik.

Ezen szer a szakállnövését hihetetlen gyorsasággal elősegiti, ugy hogy 16 éves fiatal emberek is, a legrövidebb idő alatt teljes és erős szakált nyertek általa, a melyet a bizonyitványok ezrei bizonyitanak.

Miután számos semmire való hamisitás ugyanazon név alatt áruba bocsáttatik, jó lesz arra ügyelni, hogy minden csomag a feltalálónak itten lenyomott pecsétjével ellátva. **Ára egy csomagnak 2 frt 10 kr, postai küldéssel 10 krral több**

Fürst József, gyógyszerész urnak, Prágában.

Schwarbach, 1875. febr. 25.

Szives köszönetemet a szakáll-hagymáért; az igen hatásosnak bizonyult, és én mindenkinek a legjobban ajánlhatom.

Hirt Károly J., s. k. épitési vállalkozó.

Valódi minőségben kapható; Budapesten Török József gyógyszerésznél, királyutcza 4. sz. Pozsonyban Pysztory Bódog gyógyszerésznél, Mihálykapunál. 192 5—12

Titkos betegségek
és
bőrbajok
gyógyittatnak **RICORD** párisi egyetemi tanár egyedül biztos gyógymódja szerint,
FOGAK
és azoknak tövei fájdalom nélkül kihuzatnak.
Weisz Gyula,
a budapesti cász. és kir. katona főkórház volt osztály orvosa, kiérdemelt államvasuti és bányamü-orvos által.

Lakik: Miklósutcza Mózes Lajos-féle ház 2079. sz. 115 22—100

Bérbeadandó lakás.

Miklósutczán három szoba, egy előszoba, egy pincze, egy pinczekonyha, padlás minden órán kiadó.

Értekezhetni Debreczenben
Forgách Károly
ékszerész urnál.
263 2—?

5289/1876

Arverési hirdetés.

A debreczeni kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság részéről közhirré tétetik, miszerint a felperes **Holcsy Arnold** részére alperesek **Debreczeni Mihály** és neje **Szilágyi Sárától** 1500 aft tőke és járulékai erejéig lefoglalt ingatlan u. m. a debreczeni 1812. sz. telekjegyzőkönyvben A. I. alatt bejegyzett s 4200 aftrta becsült kismesterutczai 1234. sz. házastelek és 8 hold 700 □ öl ondódi szántófold a megkisérlett első árverésen el nem kelvén, az a kitüzött második határidőben folyó évi jul. hó 22-kén a törvényszék tárgyalótermében d. u. 3 órakor végrehajtó Török Péter által megtartandó árverésen szükségesetére becsáron alól is elfog adatni.

Kikiáltási ár a becsérték; az árverelők által leteendő bánatpénz 420 frt.

A vételár 3 egyenlő részletben a leütéstől számitott 1, 2 és 3 hónapok alatt esedékes 6% kamatával a telekkönyvi hatóságnál lefizetendő; a bánatpénz az első részletbe tudatik.

A többi feltételek a kiküldöttnél és a telek hivatalban megtekinthetők.

Kelt Debreczenben a kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóságnak 1876-ik évi junius hó 30-án tartott üléséből.

Becske Lajos h. elnök. **Szentpétery Sándor** aljegyző.
251 2—3

Gyárak
váczi boulevard 41. és 42. sz.

MAGYAR KIRÁLY UDVARI MÉRLEG SULY-GYÁRAK
SCHUCK és SCHLICK
Budapesten,

Fiók gyár
király-utcza 92. szám.

Legolcsóbb gyári árak mellett ajánlanak mindennemü **tizedes és serpenyő mérleget,** valamint minden ezen szakmához tartozó **méter gyártmányt;** vörösréz, sárgaréz, vas, bádog és fából. **Minden gyártmányunk** a budapesti főhivatal által **megvizsgálva és törvényesen hitelesitve vagyon.**

Árlapok ingyen szolgáltatnak.

Atalakitások méterrendszerre, valamint javitások a legolcsóbb áron eszközöltetnek. 178 5—10

Raktár
király-utcza sarkán.

Ocska anyag készpénz helyett fogadtatik el.

Raktár
váczi boulevard 33. szám.

Kiadó tulajdonos: **a debreczeni függetlenségi párt.**

Debreczen, nyomatott a részvény társ. könyvnyomdájában. 1876.